

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘIČSKÝ A KATASTRÁLNÍ
Pod sídlištěm 1800/9
Kobylisy
18211 Praha 8
ID datové schránky: uuaaatg

Na vědomí:

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY
Úřad vlády ČR
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1
ID datové schránky: trfaa33

DATOVOU SCHRÁNKOU

V Praze dne 11. června 2021

TŘETÍ OTEVŘENÝ DOPIS PŘEDSEDOVI ČÚZK

VÝHRADY OBČANSKÉ INICIATIVY OTEVŘENÝ KATASTR K POSTUPU ČÚZK

Vážený pane předsedo,

obracíme se na Vás jménem občanské iniciativy OTEVŘENÝ KATASTR, kterou k dnešnímu dni podporuje 15 692 občanů, a to v návaznosti na naše osobní jednání konané dne 2. 6. 2021, výhrady a požadavky občanské iniciativy ze dne 2. 6. 2021 a Váš dopis ze dne 4. 6. 2021 ve věci žádosti o upuštění od technických úprav omezujících nahlížení občanů do katastru nemovitostí.

Předně bychom chtěli uvést, že vítáme, že ČÚZK vyhověl žádosti občanské iniciativy OTEVŘENÝ KATASTR a zrušil připravované omezení v nahlížení do katastru nemovitostí. Je nepochybné, že připravované opatření představovalo nezákonný a nepřiměřený zásah do práv občanů, bylo připraveno narychlo, nepromyšleně a bez potřebného projednání s dotčenými orgány.

Přestože vítáme, že ČÚZK upustil od připravovaných omezení, jménem iniciativy musíme upozornit na chyby a nedostatky v postupu ČÚZK, věcně nesprávné či zavádějící argumenty, manipulaci s fakty a používání výrazů, které vyvolávají dojem zásadního ohrožení bezpečnosti údajů zapsaných ve veřejném katastru nemovitostí ze strany ČÚZK.¹

¹ Vyjádření předsedy ČÚZK v článku na Seznam zprávy z 6. 6. 2021:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/katastr-zatezují-i-roboti-z-ciny-o-vikendu-poslali-stovky-tisic-dotazu-156973>

1) CHYBY A NEDOSTATKY V POSTUPU ČÚZK

Manipulace s fakty a strašení občanů

Předseda ČÚZK v médiích veřejně hovoří o *robotech z Číny, kteří ve velkém vysávají osobní údaje z katastru nemovitostí*. Je málo zemí, které způsobují tak rozporuplné emoce jako Čína. Ale hlavně Čína ani čínští občané zcela jistě nevytěžují český katastr nemovitostí. Realita bude taková, že to jsou především čeští občané, kteří využívají zahraniční datová centra a čínská datová centra jsou pouze jedněmi z nich. Také slovní spojení *osobní údaje luxující roboti* vyvolává úplně jiný dojem než automatizované zpracování dat pomocí počítačových programů. ČÚZK tak v médiích vytváří představu existujícího naléhavého stavu ohrožení, který je třeba naléhavě a razantně řešit. Fakta jsou ovšem jiná.

Skutečný rozsah nezákonného zpracování ČÚZK nezná

Podezření, že dochází k nezákonnému užívání dat z veřejného katastru nemovitostí, ČÚZK komentoval například už v roce 2017². Od té doby úřad příliš nepokročil. Pokud skutečně dochází k nezákonnému zpracování údajů z katastru nemovitostí, jak ČÚZK tvrdí, je zákonnou povinností úřadu, aby přestupky podle katastrálního zákona projednával. ČÚZK má ze zákona povinnost kontrolovat nakládání s katastrálními daty, měl by proto monitorovat, v jakém rozsahu k údajnému nezákonnému nakládání s veřejnými katastrálními daty dochází. ČÚZK nemá k dispozici data o tom, kolik pachatelů se dopouští přestupků podle katastrálního zákona tím, že užívají veřejná data z katastru v rozporu s katastrálním zákonem ani jaký je skutečný rozsah nezákonného zpracování. Namísto platných dat ČÚZK veřejnosti prezentuje pouze odhady. Ty jsou ale založeny na nepodložených a nesprávných předpokladech.

Robotické zpracování není nezákonné, jak tvrdí ČÚZK

Zcela zjevně chybným předpokladem je veřejně prezentované tvrzení ČÚZK, že robotické zpracování katastrálních dat se rovná nezákonnému vytěžování katastru nemovitostí. Toto je třeba rezolutně odmítnout. Katastrální zákon výslovně předpokládá automatizované zpracování veřejných katastrálních dat³. Automatizované zpracování katastrálních dat také výslovně připouští komentář ke katastrálnímu zákonu od Daniely Šustrové, Petra Borovičky a Jaroslava Holého z roku 2018, kteří jsou všichni odbornými pracovníky ČÚZK.⁴ Další chybou ČÚZK je skutečnost, že za roboty považuje i občany, kteří jsou připojeni k internetu pomocí služeb některých poskytovatelů internetového připojení. Na iniciativu se obracejí občané a hlásí případy, kdy jim byl odepřen přístup do nahlížení do katastru nemovitostí.

² Vyjádření předsedy a tiskového mluvčího v článku na Novinky z 27. 3. 2017:

<https://www.novinky.cz/domaci/clanek/slidilove-luxuji-z-katastru-nemovitosti-data-o-vlastnicich-40028778>

³ Viz. § 1 odst. 2 písm. b) katastrálního zákona.

⁴ Komentář k § 1 odst. 2 písm. b) katastrálního zákona výslovně vyjmenovává možnost soukromého automatizovaného zpracování katastrálních dat, když uvádí, že: „*Katastr je natolik obsáhlou informační databází, že může sloužit jako zdroj informací i pro další informační systémy. Ať už má takový informační systém soukromou, nebo veřejnou povahu, údaje z katastru je možné v něm využívat ...*“.

Běžným příkladem zákonného automatizovaného (robotického) zpracování katastrálních dat může být počítačový program na tvorbu smluvní dokumentaci při převodu nemovitosti, který automatizovaně vkládá údaje o převáděných nemovitostech do smlouvy se souhlasem k zpracování osobních údajů od prodávajícího. V tomto případě je účel zpracování katastrálních dat zcela v souladu s katastrálním zákonem.

Dalším příkladem zákonného automatizovaného (robotického) zpracování katastrálních dat může být počítačový program na tvorbu prezenčních listin pro schůze SVJ. V případě SVJ s desítkami bytových jednotek je tvorba prezenční listiny poměrně náročná a zabere několik hodin práce. Naproti tomu počítačový program je schopen vytvořit aktuální prezenční listinu v rozmezí několika vteřin. SVJ potřebují prezenční listinu k plnění zákonných povinností, proto není třeba souhlas se zpracováním osobních údajů. Současně je tento účel zpracování katastrálních dat v také zcela souladu s katastrálním zákonem.

ČÚZK dosud nerozlišuje mezi zákonným a nezákonným automatizovaným (robotickým) zpracováním katastrálních dat, čímž porušuje katastrální zákon a mystifikuje veřejnost. Kromě výše uvedených případů jistě existuje celá řada dalších automatizovaných zpracování, kterou jsou plně v souladu s katastrálním zákonem.

Společenská nebezpečnost

Míra společenské nebezpečnosti přestupku je vyjádřena v sankci, kterou zákon za jeho spáchání stanovuje. Čím vyšší je společenská nebezpečnost přestupku, tím vyšší je sankce za jeho spáchání. Z hlediska společenské nebezpečnosti patří katastrální přestupky mezi méně společensky nebezpečné, protože právníkům osobám lze uložit pokutu nejvýše do 100 000,- Kč⁵. Nežádoucí důsledky, které ČÚZK uvádí v souvislosti s katastrálními přestupky, je hromadné obesílání vlastníků zemědělských pozemků s nabídkou odkupu. Závažnost takovýchto přestupků zcela jistě neodůvodňuje plošný zásah do práva na informace všech občanů ČR a neodpovídá výrazovým prostředkům používaným předsedou ČÚZK v médiích.

2) VÝHRADY A POŽADAVKY OBČANSKÉ INICIATIVY OTEVŘENÝ KATASTR ZE DNE 2. 6. 2021

Dne 2. 6. 2021 občanská iniciativa OTEVŘENÝ KATASTR osobně předložila a datovou schránkou odeslala předsedovi ČÚZK písemné výhrady a požadavky. Níže znovu uvádíme výhrady a požadavky, ke kterým jsme dosud neobdrželi vyjádření ze strany ČÚZK,

A PROTO ZNOVU ŽÁDÁME O:

- A) ZŘÍZENÍ PRACOVNÍ SKUPINY, NA KTERÉ BUDOU ZÁSTUPCI OBČANSKÉ INICIATIVY OTEVŘENÝ KATASTR A VEŘEJNOST PRŮBĚŽNĚ SEZNAMOVÁNÍ S VÝSLEDKY MONITOROVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ

⁵ Srov. např. pokutu 10 000 000 Kč, kterou lze uložit právníkům či podnikajícím fyzickým osobám za porušení předpisů o požární ochraně.

ZAVÁDĚNÝCH OPATŘENÍ (CAPTCHA) A NOVĚ PŘIPRAVOVANÝMI LEGISLATIVNÍMI A TECHNICKÝMI ZMĚNAMI ČÚZK.

- B) NAVÝŠENÍ KAPACITY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY TAK, ABY ODPOVÍDALA NARŮSTAJÍCÍ POTŘEBĚ.
- C) VYTVOŘENÍ METODIKY POSUZOVÁNÍ NEZÁKONNOSTI VYTĚŽOVÁNÍ VEŘEJNÝCH KATASTRÁLNÍCH DAT.
- D) VYTVOŘENÍ METODIKY PRO AUTOMATIZOVANÉ ZPRACOVÁNÍ VEŘEJNÝCH KATASTRÁLNÍCH DAT.
- E) DŮSLEDNÉ ROZLIŠOVÁNÍ MEZI AUTOMATIZOVANÝM (ROBOTICKÝM) ZPRACOVÁNÍM DAT A NEZÁKONNÝM ZPRACOVÁNÍM DAT.
- F) DŮSLEDNÉ DODRŽOVÁNÍ PRINCIPU VEŘEJNOSTI KATASTRU NEMOVITOSTÍ A ROZLIŠOVÁNÍ MEZI SMLUVNÍM REŽIMEM POSKYTOVÁNÍ DAT A PŘÍSTUPEM K VEŘEJNÝM DATŮM VE VEŘEJNÉM SEZNAMU GARANTOVANÝM ZÁKONEM.
- G) ZŘÍZENÍ BEZPLATNÉHO ROZHRAŇÍ PRO AUTOMATIZOVANÉ ZPRACOVÁNÍ DAT (API) PRO PŘÍSTUP K VEŘEJNÝM DATŮM KATASTRU NEMOVITOSTÍ.

U výše uvedených požadavků žádáme o konkrétní odpovědi k jednotlivým bodům s uvedením časového rámce jejich realizace.

3) REAKCE NA DOPIS PŘEDSEDY ČÚZK

Ve stručnosti budeme také reagovat na nesprávné, nepřesné či zavádějící argumenty, které jste použil ve svém dopise ze dne 4. 6. 2021. Na úvod bychom chtěli říci, že od předsedy ČÚZK, jakožto předsedy ústředního orgánu veřejné moci, je namísto očekávat, že se se bude vyjadřovat korektně, věcně a přesně. Bohužel z Vašeho dopisu je zřejmé, že hledáte způsob, jak ospravedlnit nezákonná, a proto také zrušená opatření navržená ČÚZK. A v této snaze se dopouštíte řady nepřesností a podsouváte nám názory, které jsme nikdy nezastávali, abyste je mohl následně odmítnout. Vrcholem této snahy je zřejmý protimluv, že argumenty občanské iniciativy odmítáte jako nesprávné a současně námi kritizované opatření rušíte.

Otevřená data. Úvaha předsedy ČÚZK, že argumenty občanské iniciativy OTEVŘENÝ KATASTR jsou založeny na představě, že katastr nemovitostí obsahuje otevřená data, je chybná. Argumenty občanské iniciativy OTEVŘENÝ KATASTR jsou založeny na skutečnosti, že katastr nemovitostí je ze zákona veřejný seznam, který obsahuje veřejná data. Důsledně rozlišujeme veřejná data a smluvní data, na jejichž poskytnutí neexistuje právní nárok. Slovo otevřený v názvu iniciativy nijak nesouvisí s pojmem otevřená data, ale pouze kontrastuje s dnes již odvolanou snahou ČÚZK o uzavření veřejných dat pod registraci a omezení přístupu občanů do katastru nemovitostí.

Smluvní data. Občanská iniciativa se vymezovala proti umožnění nahlížení do katastru nemovitostí prostřednictvím zřízení dálkového přístupu. Dálkový přístup je založen na smlouvě, tj. jde o smluvní

data a nikoliv na právu občana na přístup k veřejným datům. Jde tedy o jinou problematiku, než jsou placené výpisy z katastru nemovitostí, na které poukazujete.

Veřejnost katastru a dlouhodobý názor expertů ČÚZK. Katastr nemovitostí je ze zákona veřejný a data v něm jsou veřejná data. To potvrzuje i výše zmíněný komentář ke katastrálnímu zákonu od odborných pracovníků ČÚZK, ve kterém je k § 52 (veřejnost katastru) výslovně uvedeno, že nahlížení do katastru nemovitostí prostřednictvím internetu je: „*volně přístupné všem uživatelům internetu, nevyžaduje registraci a je bezplatné*“. Ani v tomto bodě Vám nelze přisvědčit. Naopak je prokazatelné, že ČÚZK v tažení proti robotickému zpracování překročil zákonem stanovené a do té doby dlouhodobě zavedené a uznávané principy veřejnosti katastru nemovitostí.

Na příště Vás žádáme, abyste v komunikaci s veřejností používal správné a podložené argumenty, které vystihují pravdivý a aktuální stav věcí.

Děkuji a jsem s pozdravem

Mgr. Petr Novotný, advokát

OTEVŘENÝ KATASTR

Iniciativa občanů pro otevřený přístup do katastru nemovitostí